

”Se on tuollainen ilmainen henkivakuutus”

Huoltajien ajatuksia vesipätevyydestä ja uimataidosta esiopetus- ja varhaiskasvatusikäisillä lapsilla

Oppiaineen proseminaari

Laatija:

Anna Koukku

Ohjaaja:

Linda Maria Laaksonen

11.05.2026

Turku

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Proseminaari

Oppiaine: Kasvatustiede

Tekijä: Anna Koukku

Otsikko: ”Se on tuollainen ilmainen henkivakuutus”. Huoltajien ajatuksia vesipätevyydestä ja uimataidosta esiopetus- ja varhaiskasvatusikäisillä lapsilla

Ohjaaja(t): PhD/FT Linda Maria Laaksonen

Sivumäärä: 46 sivua

Päivämäärä: 11.05.2026

Suomessa uimataito on elintärkeä kansalaistaito, jonka merkitys korostuu hukkumistapausten ehkäisyssä ja vesiturvallisuuden parantamisessa. Viimeaikaiset tutkimustulokset puhuvat kuitenkin lasten uimataidon hälyttävän heikkenemisen puolesta, joka on nostettu myös julkiseen keskusteluun. Pelkän uimataidon sijaan puhutaan vesipätevyydestä, joka sisältää 15 osa-aluetta, joihin uimataidon lisäksi kuuluvat erilaiset vesiympäristöissä ja vedessä olemisen taidot. Vesipätevyys tuo siis kokonaisvaltaisemman lähestymistavan, mikä yhdistää uimataidon veden tuntemukseen, turvallisuusasenteisiin sekä riskien hallintaan.

Tämä tutkimus käsittelee varhaiskasvatus- ja esiopetusikäisten lasten uimataitoa ja vesipätevyyttä sekä näiden taitojen edistämistä yhteistyöllä perheiden ja varhaiskasvatuksen sekä esiopetuksen kentällä. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää haastattelujen avulla huoltajien näkemyksiä uimataidon opettamisen vastuusta sekä siitä, miten vesipätevyyttä tuetaan kotioloissa ja osana varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arkea.

Tutkimus pyrkii tarkastelemaan tietoa siitä, miten kodin ja varhaiskasvatuksen sekä esiopetuksen yhteistyötä voitaisiin kehittää niin, että lapsien olisi mahdollista saavuttaa riittävä vesirohkeus ja perusvalmiudet vesiympäristöissä toimimiseen ennen kouluun siirtymistä.

Tutkimusaineisto kerättiin vanhemmille suunnatun teemahaastattelun kautta. Tutkimusaineisto koostui pääosin laadullisesta, teemahaastattelujen tuottamasta aineistosta, jota analysoitiin aineistolähtöisen analyysin keinoin.

Tutkielman aineiston perusteella vanhemmat kokivat uimataidon ja vesipätevyyden elintärkeiksi taidoiksi. Suurimmaksi aiheeksi vanhemmat nostivat turvallisuuteen liittyvät teemat. Huoltajat kokivat päävastuun olevan kodilla näiden taitojen opettamisessa, mutta olivat huolissaan lasten yhdenvertaisesta ja tasa-arvoisesta asemasta taitojen kehittämisessä. Varhaiskasvatuksella ja esiopetuksella on heidän mielestään tärkeä tehtävä inklusiivisuuden takaamisessa vesitaitojen harjoittelussa. Kodin ja varhaiskasvatuksen sekä esiopetuksen välinen viestintä asian tiimoilta koettiin vähäiseksi ja kehittämisehdotuksia vanhemmilta tulikin hyvin tiedon lisäämiseen ja tiedottamiseen. Lisäksi uimakoulutoiminnan järjestäminen osana varhaiskasvatusta ja esiopetusta koettiin tärkeänä ja nähtiin, että se toisi lapsille yhteneväisiä kokemuksia vesiympäristöistä ja vesitaidoista ennen koulun alkua.

Avainsanat: vesipätevyys, uimataito, varhaiskasvatus, esiopetus

Sisällysluettelo

1	Johdanto	6
2	Uimataito	9
2.1	Uimataidon kehittyminen varhaiskasvatusikäisillä lapsilla	10
2.2	Uimataidon heikentyminen	11
3	Vesipätevyys	13
3.1	Perustaidot vedessä liikkumiseen	14
3.2	Turvallisuusvälineet ja toimintaympäristö	16
3.3	Riskien hallinta ja itsesäätely	17
3.4	Pelastaminen ja asenteet	17
3.5	Miten uimataito ja vesipätevyys näyttäytyvät varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen asiakirjoissa	17
4	Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset	19
5	Tutkimuksen toteutus	21
5.1	Tutkimusmenetelmälliset lähtökohdat	21
5.2	Puolistrukturoitu haastattelu aineistonkeruumenetelmänä	21
5.3	Aineistolähtöinen sisällönanalyysi	22
6	Tutkimustulokset ja niiden tulkintaa	26
6.1	Kuinka tärkeäksi vanhemmat kokevat lapsen uimataidon ja vesipätevyyden? 26	
6.2	Miten uimaopetusta ja vesipätevyyden edistämistä toteutetaan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa vanhempien näkökulmasta?	28
6.3	Miten uimaopetus ja vesipätevyyden edistäminen pitäisi näkyä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa vanhempien mielestä?	30
6.4	Johtopäätökset / yhteenveto tuloksista	32
7	Luotettavuus	34
7.1	Tutkimuksen eettisyys	35
8	Pohdinta	36

Lähteet	39
Liitteet	43
Liite 1. Haastattelurunko	43
Liite 2. Informaatiokirje	44
Liite 3. Suostumuslomake	45

TAULUKOT JA KUVIOT

TAULUKKO 1	24
TAULUKKO 2	25
TAULUKKO 3	26
TAULUKKO 4	28
TAULUKKO 5	31

KUVIO 1. UIMATAIDON KEHITTYMISESTÄ VAIHEITTAIN SUOMEN UIMAOPETUS- JA HENGENPELASTUSLIITTOA (2022, 5) MUKAILLEN.	9
KUVIO 2. VESIPÄTEVYYDEN OSA-ALUEET STALLMAN YM. (2017, 3) MUKAILLEN.	14
KUVIO 3. AINEISTOLÄHTÖISEN SISÄLLÖNANALYYSIN ETENEMINEN PUUSAA (2011B, 120–123) MUKAILLEN.	23

1 Johdanto

Suomessa vietetään paljon aikaa veden äärellä vapaa-ajalla ja muutenkin erilaiset vesistöt ovat läsnä arjessamme. Suomessa hukkuu vuosittain jopa 150–200 ihmistä, ja lisäksi tapahtuu moninkertainen määrä tilanteita, joissa hukkuminen on ollut hyvin lähellä.

Hukkumiskuolemien merkittävimmät syyt ovat puutteellinen varustautuminen, alkoholi, heikko henkilön oma toimintakyky ja uimataito sekä lasten valvomatta jättäminen veden äärellä. Yksi yleisimmistä lasten tapaturmaisista kuolinsyistä onkin hukkuminen. (SUH, 2024, 8.) Joten vesiturvallisuustaitoihin tutustuminen ja niiden osaaminen koskettavat meitä kaikkia, niin vanhempia, kasvattajia, kuin lapsia.

Uimataitoa pidetään korkeassa arvossa, kuitenkin lasten vesiturvallisuus sekä vesitaidot ovat olleet julkisessa keskustelussa viimeaikaisten lapsiin kohdistuneiden läheltä piti sekä hukkumistapausten takia (SUH, 2025, 10). Keskustelussa on myös näkynyt lasten ja nuorten osaamisen lasku, josta tunnetuimpana voidaan pitää viimeisiä PISA-tuloksia vuodelta 2022. Osaamisen taso on laskenut muun muassa luetunymmärtämisessä sekä muissa arkisissa taidoissa, johon voimme uimataidonkin laskea (OKM, 2023).

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto (SUH) seuraa lasten uimataidon kehitystä säännöllisesti. Viimeisin uimataitotutkimus toteutettiin vuonna 2022, jossa tutkittiin kuudesluokkalaisten ja ensimmäistä kertaa myös esikouluikäisten lasten uimataitoa sekä heidän omia kokemuksiaan omasta uimataidostaan (SUH ym., 2022, 2). Koska vapaa-ajan vesileikit ja touhuaminen vedessä varhaisvuosina edistävät uimaan oppimista myös lasten omien kokemusten mukaan, on huoltajien tärkeä tehtävä olla mahdollistamassa lasten vapaata leikkiä vesiympäristössä ennen kouluikää.

Uimataitotutkimuksessa kävi ilmi, että vuonna 2022 uimataitoisia kuudesluokkalaisia oli 55 % kun vastaavasti vuonna 2016 luku oli 77 %. Suuntaus on hälyttävä, ja herättääkin ajatuksia, että kenelle uimataidon opettaminen kuuluu. Tutkimuksen mukaan tulevaisuudessa tulisikin miettiä pitäisikö uintiopetusta laajentaa osaksi esiopetuksen opetussuunnitelmaa, sillä esiopetukseen osallistuvilla lapsilla on myönteinen asennoituminen uintia ja vedessä olemista kohtaan. Samassa tutkimuksessa todettiin olevan myös perusteita siitä, että aiemmat varhaiset uintikokemukset lisäävät uimataidon oppimista sekä vaikuttavat myönteisesti peruskoulussa toteutettavaan uintiin. (SUH ym., 2022, 70–71.) Alle kouluikäisten lasten totuttaminen vesiympäristöihin onkin hyvin tärkeää, jotta mahdollisimman moni lapsi olisi saanut

kokemuksia vedessä liikkumisesta ja vesiympäristöistä ennen koulun aloitusta. Mahdollisuudet uimataidon ja vesitaitojen opettelussa löytyvät varhaiskasvatuksesta. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2024 varhaiskasvatukseen osallistui 80 % lapsista, eniten osallistuivat 4–5-vuotiaat lapset, joiden osallistumisosuus oli yli 90 %. Joten voidaan todeta, että varhaiskasvatukseen osallistuminen on hyvin runsasta kattaen suurimman osan varhaiskasvatusikäisten lasten ikäluokasta. (Tilastokeskus, 2026).

Varhaiskasvatuksessa on tarkoitus varmistaa varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen osallistuville lapsille yhdenvertaiset edellytykset kasvulle, kehitykselle ja oppimiselle (OPH, 2022, 10; OPH, 2014, 8). Tämä edistäisi myös yhdenvertaista uimataidon sekä vesipätevyiden osa-alueiden oppimista varhaiskasvatusikäisten lasten keskuudessa sekä tarjoaisi yhteneväiset mahdollisuudet taidon oppimiseen, mikäli näiden taitojen opettelu tarjottaisiin myös varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2022) sekä Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) on asetettu myös valtakunnalliseksi tavoitteeksi yhdenvertaisuuden edistäminen (OPH, 2022, 22–23; OPH, 2014, 14–15).

Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytymistä tutkivan LIITU-tutkimuksen (2022) mukaan perheen sosioekonominen tausta on yhteydessä lasten liikkumisaktiivisuuteen ja harrastamiseen. Lapset, joiden vanhemmilla on korkeampi koulutus ja tulotaso, osallistuvat useammin ohjattuun urheiluseuratoimintaan kuin lapset vähävaraisemmista perheistä (Asunta ym., 2025, 130–132). Tämä havainto tukee tarvetta tuoda uimataidon ja vesipätevyiden polku osaksi varhaiskasvatusta, jotta jokaisella lapsella olisi tasavertainen mahdollisuus oppia elintärkeitä vesiturvallisuustaitoja perheen taustasta riippumatta.

Lisäksi varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa sanotaan, että inklusiivisen ja tavoitteellisen toiminnan perustan varhaiskasvatuksessa luovat arvoperusta, oppimiskäsitys sekä niihin perustuva toimintakulttuuri. Monipuoliset oppimisympäristöt, työtavat, yhteistyö ja lapsen tuki ovat niin ikään tärkeä osa inklusiivista ja tavoitteellista varhaiskasvatusta. Lasten tarpeet ja mielenkiinnon kohteet sekä heidän ympäristöönsä liittyvät tärkeät asiat tulee ottaa huomioon toimintaa varhaiskasvatuksessa suunniteltaessa. (OPH, 2022, 41.)

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lasten turvallisuuden tunnetta sekä ohjata lapsia toimimaan turvallisesti erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä. Lisäksi lapsille on tarjottava mahdollisuus monipuoliseen liikkumiseen ja liikunnan iloon. (OPH, 2022, 52–53.)

Veteen liittyy monia turvallisuuteen liittyviä seikkoja, kuten erilaiset ympäristöt, vesitaidot, pelastus- ja ensiaputaidot, oma keho ja sen kunnioittaminen sekä itsestä huolehtiminen, jotka

kaikki noudattelevat varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden sisältöjä. Paras turvallisuutta edistävä tekijä on uimataito, joten huoltajien herättely ja yhteistyö on tärkeää, jonka avulla voidaan vaikuttaa myönteisesti lasten turvataitoihin vesiympäristöissä.

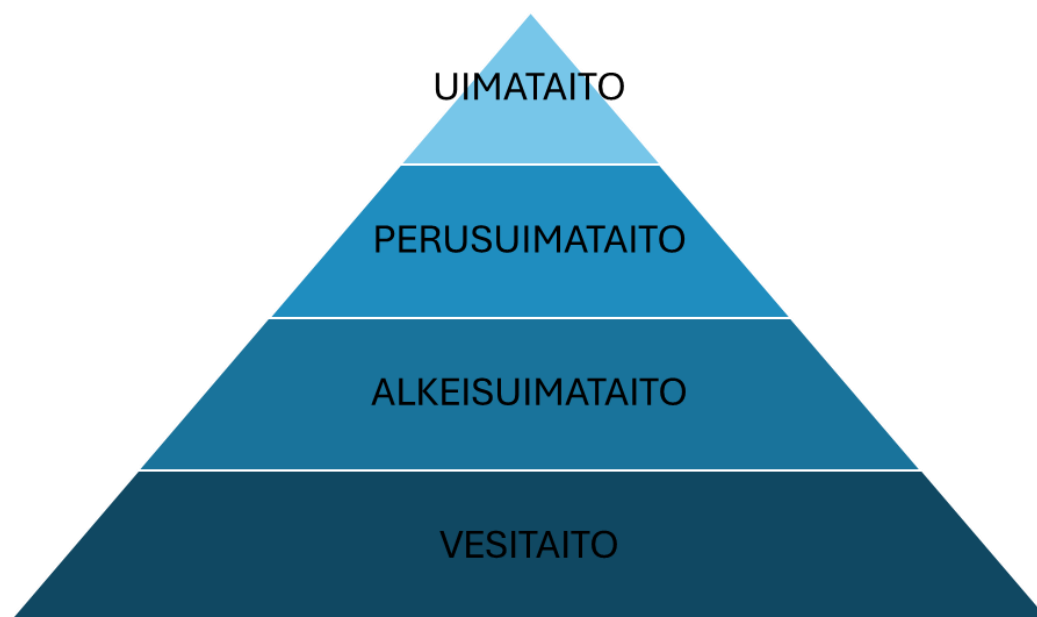
Kuten johdannossa mainitaan, Suomi on tuhansien järvien maa, täynnä erilaisia vesistöjä, joten kukaan ei voi välttyä törmäämästä niihin ja jokainen täällä asuva joutuu opettelemaan veden kanssa toimimista. Vedessä liikkumisen taito on rinnastettavissa henkivakuutukseen, olet ehkä kuullutkin sanottavan ”uimataito, on halpa henkivakuutus”. Tämän vuoksi lasten veteen totuttelu tulisi aloittaa jo varhaiskasvatuksessa (Sääkslahti, 2018, 210).

2 Uimataito

Veden äärellä puuhastelu, vesillä liikkuminen ja uinti ovat merkittävä osa suomalaista elämäntapaa. Vesi elementtinä ja liikuntamuotona on erityinen myös siksi, että se sopii kaikenlaisille liikkujille iästä, sukupuolesta tai vammoista huolimatta (Keskinen, 2007, 349). Veteen tutustuminen on tärkeää jo aloittaa jo varhain, jotta lapselle syntyy myönteinen kokemus vesielementistä.

Vesileikit varhaiskasvatuksessa ovat etenkin niille lapsille merkittäviä, joilla on tarjoutunut vähemmän aiempaa kokemusta. Tavoitteena on oppia liikkumaan vedessä niin, että se on miellyttävää ja lapsi tuntee olevansa turvassa (Pönkkö & Sääkslahti, 2017, 494).

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto (SUH) on jo vuonna 1996 ottanut käyttöön Pohjoismaisen uimataidon määritelmän. Uimataitoiseksi Suomessa katsotaan sellainen henkilö, joka hypättyään uintisyvyiseen veteen pystyy uimaan yhtäjaksoisesti 200 metriä, joista vähintään 50 metriä on uitu selällään. Uimataitotutkimukset myös perustuvat tähän samaiseen määritelmään. Määritelmä siis poissulkee lyhyemmät uimamatkat. (Keskinen, 2007, 354–355.) Usein etenkin lapset ajattelevat osaavansa uida, vaikka määritelmien mukaan uimataito ei täyty. Myös vanhempien suhtautuminen lasten uimataitoon voi olla liian myönteinen taitoihin nähden (Costa ym., 2020, 2–3).

Kuvio 1. Uimataidon kehittämisestä vaiheittain Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliittoa (2022, 5) mukailten.

Sekaannuksien välttämiseksi SUH lisäksi käyttää alkeisuimataidon ja perusuimataidon määritelmiä (kuvio 1). Alkeisuimataidon omaava kykenee uimaan yhtäjaksoisesti 10 metriä ja perusuimataidossa uintimatka on 50 metriä kahdella eri uimatyylillä (Keskinen, 2007, 355). Keskimäärin lapset oppivat perusuimataidon (50 m) ennen kuin ovat täyttäneet 10 vuotta. Tämän ikävuoden jälkeen, ne lapset, jotka eivät omaa riittävää uimataitoa alkavat erottua joukosta. Samoihin aikoihin lapset alkavat saavuttaa murrosikää, jolloin uimataidottomuus saa uusia sävyjä, sitä häpeillään ja jättäytytään pois uintitunneilta. Häpeää, joka kumpuaa uimataidottomuudesta, on vaikeaa korjata. Helpompi tapa olisikin ennaltaehkäisy. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että uinninopetus tulisi aloittaa aiemmin ja perusuimataito tulisi saavuttaa ennen neljättä koululuokkaa. (Keskinen, 2007, 354.)

2.1 Uimataidon kehittyminen varhaiskasvatusikäisillä lapsilla

Motoristen ja havaintomotoristen perustaitojen monipuolinen harjoittelu erilaisissa ympäristöissä tuo syvyyttä myös harjoiteltavien taitojen sisältöihin. Vedessä liikkuen ja leikkien opitaan uimataidon alkeet. Yli neljävuotiailla nämä perustaidot alkavat vahvistua pikkuhiljaa, mikä mahdollistaa perustaitojen opettelun eri liikuntamuodoissa. Tällaisia taitoja ovat luistelu, pyöräily, hiihto ja uinti. 6–8-vuotiailla lapsilla pitäisi nämä liikuntamuotojen perustaidot jo vakiinnuttaa, jossa varhaiskasvatuksella ja kodin kanssa tehtävällä yhteistyöllä on tärkeä merkitys. (Pönkkö & Sääkslahti, 2017, 490–491; Sääkslahti, 2007, 38.)

Uimataidon oppimista edistävät vesitaidot, joita ovat: veteen meneminen, kastautuminen, kelluminen, liukuminen ja sukeltaminen vedessä (Kuvio 2). Varhaiset leikilliset kokemukset vedessä ohjaavat lasta kohti vesitaitojen oppimista. Vesitaitojen oppiminen tukee uimaan oppimista vielä useiden vuosien jälkeenkin. (SUH ym., 2022, 70.)

Vuoden 2022 uimataitotutkimuksessa kuudesluokkalaisista uimataitoisista oppilaista yli 60 prosenttia kertoi vapaa-ajan vedessä puuhailun ja vesileikkien helpottaneen heitä oppimaan alkeisuimataidon, joka korreloi hyvin sitä, että taitoja opitaan vedessä olemalla toimien ja leikkien. Vettä kohtaan syntynyt luottamus leikkien kautta luo pohjaa perusuimataidon oppimiselle. (SUH ym., 2022, 16.)

Uimaan oppimisessa tärkeintä on luoda perusta luontevalle liikkumisen hallitsemiselle vedessä. Tämä vaatii opettelua, jotta pystyy ennakoimaan ja aistimaan veden liikettä ja ominaisuuksia, jolloin oman liikkumisen pystyy hallitsemaan ja löytämään tasapainon

erilaisissa asennoissa vedessä. Veden kantavuuteen luottaminen on edellytys sille, että pystyy löytämään tasapainon vedessä. Oikeanlainen hengitystekniikka edesauttaa tuntemaan turvallisuutta vedessä. Pinnan alla tulee osata puhaltaa ilmaa ulos, eikä hengittää sisään. Kun nämä edellä mainitut asiat hallitaan, voidaan puhua vesirohkeudesta, joka on edellytys uimaan oppimiselle ja taitojen kehitykselle. (Hakamäki, 2024, 78.)

Vesitaitojen harjoittelu alkaa veteen totuttautumisella. Veteen totuttautumisessa harjoitellaan liikkumista vedessä, tutustutaan veden kantavuuteen ja vastukseen ja harjoitellaan hengityksen pidättämistä sekä puhallusta veteen. Totuttelun jälkeen siirrytään kastautumisvaiheeseen, jossa harjoitellaan pinnan alle menemistä ja siellä liikkumista sekä silmien auki pitämistä veden alla. Seuraavassa vaiheessa harjoitellaan kellumista. Kellumista edeltää uskallus irrottaa jalat veden pohjasta sekä totutellaan vaaka-asennossa olemiseen eri suunnissa, johon kaikki vedessä liikkuminen perustuu. Seuraavassa vaiheessa voidaan aloittaa liukumisharjoitukset, jossa harjoitellaan virtaviivaisen asennon löytämistä ja sen jälkeen etenemistä liukuasennossa. (Hakamäki, 2024, 80–85.)

2.2 Uimataidon heikentyminen

Kuudesluokkalaisten uimataittoa selvitetään kansallisella uimataitotutkimuksella vaihtelevasti 2–7 vuoden välein (SUH, 2022, 6). Viimeisin uimataitotutkimus on vuodelta 2022, jossa myös ensimmäistä kertaa selvitettiin esiopetusikäisten lasten uimataittoa. Aiempi uimataitotutkimus on vuodelta 2016.

Vuoden 2022 uimataitotutkimuksessa kuudesluokkalaisista 55 % ilmoitti osaavansa uida vähintään 200 metriä, josta 50 metriä selällään. Tutkimus osoitti, että sukupuolten välillä oli eroja uimataitojen välillä. 60 % pojista, 51 % tytöistä ja 40 % muunsukupuolisista ilmoitti täyttävänsä uimataidoksi määriteltävät kriteerit. Kuudesluokkalaisista lapsista uimataidottomia oli 2–5 %. Verraten aiempaan, vuonna 2016, toteutettuun tutkimukseen lasten uimataito on heikentynyt merkittävästi, jolloin uimataidon on ilmoittanut hallitsevansa 76 % kuudesluokkalaisista. Tyttöjen uimataito oli laskenut tutkimusten välillä 25 % ja poikien 16 %. Sukupuolten välistä eroa uimataidossa ei ole aiemmissä tutkimuksissa havaittu. (SUH ym., 2022, 10–13.)

Uimataitotutkimuksessa selvitettiin myös koronapandemian vaikutuksia lasten uinninopetukseen. Koronapandemialla oli suuri merkitys kuudesluokkalaisten lasten uimiseen. Pandemia sulki uimahalleja ja vähensi uimaopetuksen järjestämistä ja ajanviettoa

vedessä niin vapaa-ajalla kuin kouluissa. Yli puolessa kouluissa ei järjestetty uintitunteja lainkaan koronarajoitusten aikana. Koronapandemia vaikutti myös siihen, että pandemian jälkeen koulun tarjoamat uimaopetustunnit vähenivät samoin, kävi myös vapaa-ajan vieton uinnin parissa. (SUH ym., 2022, 22; 38.)

Yksi este uimaan oppimiselle onkin arkuus ja pelokkuus vesiympäristöä kohtaan, joka johtuu alle kouluikäisillä lapsilla usein vähäisistä kokemuksista vedessä. Siksi olisikin tärkeää pystyä tarjoamaan lapsille runsaasti monipuolisia ja positiivisia kokemuksia vedessä olemisesta viimeistään esikouluikässä. (SUH ym., 2022, 56.)

Löhmus kumppaneineen (2022, 2) tekemässä tutkimuksessa tutkittiin lasten uimataitoa ja tekijöitä, jotka vaikuttavat uimataidon oppimiseen Malmön kaupungissa, Ruotsissa. Esille nousi, että uimataito on kytköksissä vahvasti myös sosioekonomiseen asemaan, jossa parempi osaisissa perheissä uimataito näyttäytyi parempana kuin huono-osaisemmissa. Vaikka uinti on osa koulujen opetussuunnitelmaa myös Ruotsissa, lasten uimataidossa on suuria eroja eri ruotsalais kuntien välillä. Heikko uimataito on yleisempää alueilla, joilla on paljon matalan sosioekonomisen aseman perheitä ja maahanmuuttajataustaisia perheitä.

Yksinhuoltajaperheiden ja maahanmuuttajataustaisten perheiden lapsilla oli korkeampi hukkumisriski kuin ruotsalaistaustaisilla ja kahden vanhemman perheiden lapsilla. (Löhmus ym., 2022, 2.)

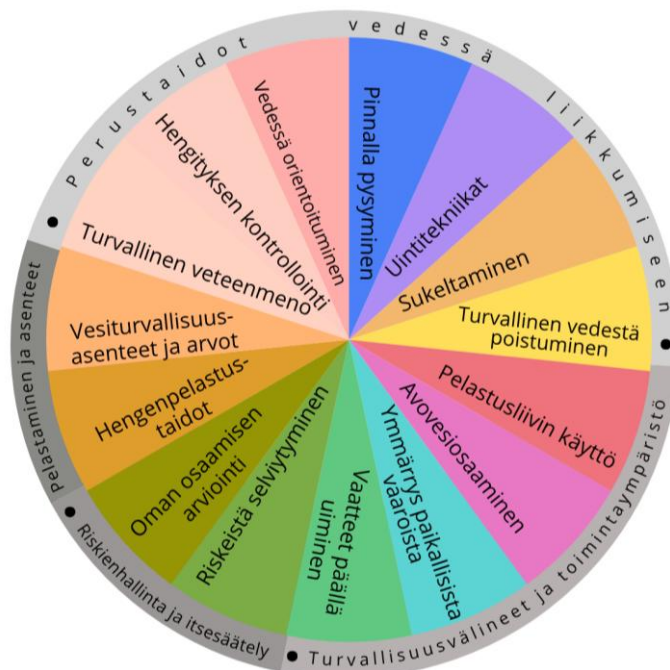
Suomalaisessa LIITU -tutkimuksessa selvitettiin, että vanhempien tulotasolla, koulutuksella ja sosiaalisella asemalla yhteiskunnassa oli merkitys lasten liikunta-aktiivisuuteen (Asunta ym., 2025, 130;135). Suomalaisessa uimataitotutkimuksessa tuloksissa nousi esiin Lapin maakunta, jossa uimataidottomia lapsia oli muuhun maahan verraten hieman enemmän. Kaupunkikohtaisia tai asuinaluekohtaisia tutkimusta Suomessa on tutkittu raportissa ”Selvitys kuntien esi- ja alakoulujen uimaopetuksesta”, jossa myös selvitettiin koronapandemian vaikutuksia lasten uimataitoon. Selvityksessä todettiin, että kuntien välillä uimaopetuksen määrät vaihtelevat suuresti ja näin ollen asettavat lapset eriarvoiseen asemaan uimataidon oppimisessa. (SUH ym., 2022, 12; SUH, 2022, 33.) Yleisesti ottaen lapset, joiden sosioekonominen tausta on matala, saavat vanhemmiltaan myös vähemmän tukea ja rohkaisua fyysiseen aktiivisuuteen kuin lapset, jotka tulevat keskituloisista tai korkean sosioekonomisen aseman kodeista. (Löhmus ym., 2022, 2.)

3 Vesipätevyys

Vesitaito (*watermanship*) termillä on alun perin kuvattu pätevyyttä hallita pienten alusten kuljettamista. Stephen J. Langendorfe ja Lawrence Bruya ehdottivat Aquatic Readiness (1994) teoksessaan termin laajentamista kuvaamaan uimaria, joka taitaa laaja-alaisesti erilaisia vesitaitoja. Lopulta termi muovautui vesipätevyydeksi (*water competence*), jolla pyrittiin kuvaamaan yleistä pätevyyttä vesitaidoissa, jotka sisältävät taitoja vedessä, veden päällä ja veden ympärillä. (Langendorfer, 2015, 3.)

Keskustelut vesipätevyyden käsitteestä ja sen määritelmästä käynnistettiin Da Nangissa järjestetyssä hukkumisen ehkäisyn maailmankonferenssissa (World Conference on Drowning Prevention, WCDP) vuonna 2011. Kansainvälinen työryhmä toteutti työpajan seuraavassa vastaavassa konferenssissa (WCDP 2013), jossa kehittämistyötä tehtiin yhteistyössä International Life Saving Federationin (ILSF) hukkumiskomission kanssa. (Stallman ym., 2017, 2.)

Yhteistyössä Washingtonin yliopiston kirjaston kanssa vuosina 2015 ja 2016 tehdyssä kirjallisuushaussa etsittiin vesipätevyyteen liittyviä elementtejä vesipätevyys määritelmän tarkentamiseksi. Näiden kirjallisuushakujen ja tutkimusten läpikäymisten avulla on tunnistettu 15 osa-aluetta liittyen vesipätevyyteen. (Stallman ym., 2017, 2.) Vesipätevyyden osat on jaoteltu tässä tutkimuksessa neljään kategoriaan niiden läpikäymisen helpottamiseksi. Näitä vesipätevyyteen liittyviä elementtejä havainnollistetaan seuraavassa kuviossa ja niihin liittyviä taitoja käydään läpi (kuvio 2).

Kuvio 2. Vesipätevyuden osa-alueet Stallman ym. (2017, 3) mukailten.

3.1 Perustaidot vedessä liikkumiseen

Veteen siirtyminen turvallisesti on yksi tärkeistä perustaidoista vesipätevyudessa. Etenkin, kun tahattomat putoamiset veteen ovat yleinen hukkumisen syy. Äkillisestä veteen joutumisesta voi aiheutua hankaluuksia esimerkiksi hengityksen pidättämisen tai pinnalle palautumisen kannalta. Loukkaantumisia ja hukkumisia tapahtuu kuitenkin myös tarkoituksellisten veteen menojen kohdalla. Tällöin loukkaantuminen tai hukkuminen voi johtua huonosta tekniikasta, veden syvyydestä ja epätietoisuudesta veden syvyyden suhteen, sekä pinnan alla piilevien vaarojen vuoksi. (Stallman ym., 2017, 3–4.)

Veteen menon jälkeen, pinnalle palaaminen ja kehon tasaaminen ovat seuraavia tärkeitä askelia turvallisuuden kannalta. Veteen menon tapa ja sen seuraukset keholle, vaikuttavat merkittävästi siihen, miten tilanteessa pitää toimia seuraavaksi. Pinnalle nouseminen itsessään on taito, joka pitää sisällään hengityksen pidättämistä, kelluvuuden hallintaa ja jonkinlaisen liikkeen tuottamista pinnalle päästäkseen. Pinnalle noustua on oltava valmis myös kohtaamaan mahdolliset vaaratekijät, kuten aallot. Uimarin on myös osattava suunnata itsensä oikein, kohti turvallista pääsyä vedestä pois. (Stallman ym., 2017, 4.)

Amerikan Punainen Risti on jo useiden vuosikymmenten ajan korostanut, että hengityksen hallinta on avain uimaan oppimiseen. Hengityksen kontrollointia pidetään yleisesti kaikkein tärkeimpänä fyysisenä taitona, jolla varmistetaan turvallinen vedessä toimiminen. Siksi se sijoitetaan useimmiten ensimmäiseksi kaikissa opetuksellisissa etenemismalleissa. (American Red Cross, 2014, 80; 194.)

Hengityksen hallintaan ja pidättämiseen liittyy läheisesti kelluvuuden hallinnan ja säätelyn hallinta (Stallman ym., 2008, 4). Uimari käyttää veden polkemista apunaan, kun haluaa pysyä paikoillaan pitäen kasvot vedenpinnan yläpuolella. Veden polkeminen on yksi välttämättömmistä fyysisistä vesipätevyiden taidoista, joita vaaditaan turvalliseen vedessä toimimiseen. (Stallman ym., 2017, 6–7.)

Asennon vaihtaminen joko kierähtämällä asennosta toiseen tai suunnan muuttaminen kääntymällä luokitellaan orientaatiotaidoiksi. Vaaratilanteessa tämä taito voi olla jopa elintärkeä, sillä henkilön on kyettävä muuttamaan kehon asentoa nopeasti vedessä tilanteen vaatimalla tavalla. Tätä taitoa tarvitaan etenkin avovedessä toimiessa, jolloin toimintaympäristö voi olla nopeastikin muuttuva. (Stallman ym., 2017, 8.)

Kierähtäminen sekä vatsalta selälleen että selältä vatsalleen sisältyy lähes kaikkien organisaatioiden opetusmalleihin (Stallman ym., 2008, 6–7). Molemmilla asennoilla on etunsa tilannekohtaisesti. Selällä kelluminen tai uiminen helpottaa hengittämistä, kun vatsallaan toimiminen puolestaan parantaa näkyvyyttä. Vesipätevyiden omaava uimari pystyy vaivattomasti vaihtamaan asennosta toiseen. (Stallman ym., 2017, 8.)

Edellä mainittujen lisäksi vedessä liikkumisen perustaitoihin kuuluu olennaisena osana erilaisten uintitekniikoiden hallinta. Vedessä voidaan liikkua vatsallaan, kyljellään tai selällään ja taitava uimari käyttää näitä vaihtoehtoja tilanteeseen sopivalla tavalla joustavasti. Uintitekniikan valintaan liittyy uinnin tarkoitukset; nopeasti liikkumiseen krooliuinti, rintauinti ja kylkiuinti tarjoavat paremmin kestävyyttä. Hengittäminen on helpompaa, kun uidaan selällään tai kyljellään, mutta tällöin on otettava huomioon näkyvyyden rajoittuminen. (Stallman ym., 2017, 9-10.)

Vesipätevän uimarin on osattava toisinaan myös sukeltaa. Sukeltaminen ja vedenalainen uiminen edellyttävät hengityksen hallinnan lisäksi myös kelluvuuden hallintaa. Itse uiminen veden alla voi tapahtua monen eri uintitekniikan avulla, etenkin erityyppiset rintauinnin variaatiot ovat yleisiä. (Stallman ym., 2017, 11.)

Vaarojen ja onnettomuuksien syyt mielletään usein liittyvän uimarin kyvyttömyyteen pysyä pinnalla tai uida turvalliseen paikkaan, mutta toisinaan vaaratilanteita tapahtuu myös siksi, että uimari ei kykene poistumaan vedestä (Moran, 2014a, 1; 321). Connolly (2014) on kuvaillut tätä ilmiötä termillä uloskäynnin ongelma (the exit problem). Selvää on, että vaaratilanteessa vedestä tulisi päästä poistumaan mahdollisimman nopeasti. Pitkä vedessä olo altistaa uimaria väsymykselle tai kylmäshokkivammoille, jotka taas heikentävät mahdollisuuksia pystyä poistumaan myöhemmin vedestä esimerkiksi vähentämällä puristusvoimia. Hengenpelastusjärjestöt ovat kuitenkin käyttäneet oppaissaan vain vähän aikaa vedestä poistumisen käsittelyyn. (Connolly, 2014, 10; 73-74.)

3.2 Turvallisuusvälineet ja toimintaympäristö

Pelastusliivin käyttö on tärkeä osa turvallista vedessä toimimista. Pelastusliivin käytöstä tärkeät taidot ovat oikeanlainen pukeminen ja istuvuuden varmistaminen. Pelastusliivin pukemista harjoitellaankin konkreettisesti monessa vesiturvallisuusohjelmassa. (Stallman ym., 2017, 15.)

Suurin osa hukkumisista ja vaaratilanteista syntyy avovesiympäristöissä. Vesipätevyyttä tällaisessa ympäristössä heikentävät monet tekijät, kuten kylmä ilma ja vesi, aallokko ja vaatteet (Moran & Moran, 2015, 259). Kaikkia vesipätevyyden osa-alueita tulisi harjoitella myös avoimissa vesiympäristöissä, jotta uimari oppii ottamaan toiminnassaan huomioon vaihtuvat olosuhteet. Avovedessä toimimista voi simuloida allasympäristössä jo varhaisessa oppimisen vaiheessa muun muassa luomalla pientä virtausta tai roiskuttamalla vettä. Vesipätevä uimari ymmärtää erilaisia mahdollisia ympäristöriskejä, joita vesistöissä voi esiintyä. Tärkeää on myös, että paikallisista vaaroista informoidaan aktiivisesti esimerkiksi opastein ja ohjein. (Stallman ym., 2017, 16-17; 19.)

Suunnittelematon veteen putoaminen on yleinen syy vaaratilanteiden syntyyn. Usein tilanne tapahtuu täysin pukeutuneena ja yleinen raportoitu käsitys on se, että vaatteet painavat ihmistä alas. lisäksi riskiä hukkumiseen. Vaatteiden todellista vaikutuksesta turvallisuuteen vedessä tiedetään kuitenkin todella vähän. (Moran, 2014b, 338). Vaatteet päällä uimiseen on hyvä tutustua vesipätevyyden taitoja harjoitellessa. Vaatteita yhdistetään harjoittelussa erilaisiin simuloituihin tilanteisiin, kuten veteen putoamiseen ja vedestä poistumiseen. (Stallman, ym., 2017, 15-16.)

3.3 Riskien hallinta ja itsesäätely

Vedessä toimimiseen liittyy aina riskejä, joten vesipätevän ihmisen on todella tärkeää olla tietoinen ympäristöön liittyvistä riskeistä. Fyysisten taitojen lisäksi vesipätevä ihminen taitaa riskitietoisuutta, riskien arviointia ja riskien välttämistä. (Stallman ym., 2017, 19.)

Wiesner ja Reiman (2014, 10) ovat todenneet riskienhallintataitojen opettamisen alkavan riskien tunnistamisesta ja seurausten arvioinnista. Riskienhallintastrategioihin luetaan riskien siirto, riskien korvaus ja riskeihin varautumisen suunnitelmat.

Uimarilla on tärkeää olla realistinen käsitys vesiympäristön turvallisuustilanteesta ja omista taidoistaan. Osaamista on tärkeä arvioida kehitysvaiheen mukaisesti sekä allastilanteissa että avoimissa vesissä. (Stallman ym., 2017, 21-22.)

3.4 Pelastaminen ja asenteet

Sivullisilla on usein iso rooli onnettomuustilanteiden ehkäisemisessä. Pelastustilanteisiin liittyy usein kuitenkin myös pelastajaan kohdistuva riski. Vesipätevyyteen liittyy pelastamiseen liittyviä taitoja, kuten hukkumassa olevan tunnistaminen ja kontaktittomat pelastustaidot. Suoraan kehokosketukseen perustuvia keinoja vältetään yleisölle suunnatussa opetuksessa. (Stallman ym., 2017, 23.)

Asenteet ja arvot vaikuttavat olennaisesti yksilön turvalliseen käyttäytymiseen vesiympäristöissä. Myönteisiä asenteita ja turvallista käyttäytymistä harjoitellaan muiden perustaitojen mukana alusta asti. (Stallman ym., 2017, 23-24.)

3.5 Miten uimataito ja vesipätevyys näyttäytyvät varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen asiakirjoissa

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2022) tai esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) uimataitoa, uimaan opettelua tai vesipätevyyttä ei mainita tarkkoina termeinä ollenkaan. Kummassakin asiakirjassa käsitellään laajasti varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tavoitteena olevan itsestä huolehtimiseen, terveyteen ja turvallisuuteen liittyvien

taitojen käsittely ja opettelu. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa vahvistetaan toimintakulttuuria, jossa arvostetaan terveellisiä, turvallisia ja liikunnallisia elämäntapoja. Lapsia ohjataan toimimaan vastuullisesti ja turvallisesti varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen oppimisympäristöjen lisäksi myös lähiluonnon ympäristöissä. (OPH, 2022, 26–27, 35; OPH, 2014, 37.)

Turvallisuuteen liittyvien teemojen lisäksi kummassakin asiakirjassa liikunnan ja monipuolisen liikkumisen merkitystä korostetaan useassa kohdassa. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tavoitteiksi luetaan monipuoliseen liikkumiseen ja liikunnan ilon löytämiseen ohjaaminen. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tavoitteena on kehittää lasten motorisia perustaitoja ja liikkumisessa hyödynnetään monipuolisesti eri aisteja ja kullekin vuodenajalle tyypillisiä tapoja liikkua. Myös huoltajien osallisuutta fyysistä aktiivisuutta edistävälle elämäntavalle korostetaan kummassakin asiakirjassa. (OPH; 2022, 52; OPH, 2014, 37–38.)

4 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset

Tämän tutkimuksen tehtävänä on analysoida, kuvata ja tulkita huoltajien käsityksiä varhaiskasvatus- ja esiopetusikäisten lasten uimataidosta, vesipätevyydestä sekä näiden taitojen merkityksestä. Tutkimuksessa tartutaan siihen, miten vastuu uimaan opettamisesta ja vesiturvallisuuskasvatuksesta jakautuu kodin ja varhaiskasvatuksen välillä huoltajien kokemana.

Tutkimusaihe on yhteiskunnallisesti ajankohtainen, sillä uimataito nähdään Suomessa elintärkeänä kansalaistaitona. Tuoreimmat tilastot osoittavat lasten uimataidon heikentyneen huomasti mittausten välillä, joten on tärkeää tarkastella varhaiskasvatus- ja esiopetusikäisiä lapsia, jotka harjoittelevat vesitaitoja (SUH ym., 2022, 71). Vesitaidot ovat uimataidon saavuttamiseksi tärkeä esivaihe.

Uusimmat suositukset (esim. SUH, 2025; Stallman ym., 2017) painottavat pelkän uimataidon sijaan laajempaa vesipätevyyttä. Vesipätevyys terminä on vielä suhteellisen uusi ja onkin tärkeää saada tietoa, että ovatko vanhempien näkemykset vesipätevyydestä linjassa sen todellisten sisältöjen kanssa.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2022) sekä Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) veloitetaan toteuttamaan laadukasta ja monipuolista liikuntakasvatusta sekä painotetaan huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä asian tiimoilta (OPH, 2022, 50; OPH, 2014, 37–38). Tämä tutkimus tuottaa tietoa siitä, toteutuuko tämä yhteistyö vesipätevyyden ja uimataidon osalta huoltajien näkökulmasta. Jotta jokaisella lapsella olisi tasa-arvoinen mahdollisuus saavuttaa riittävä vesipätevyys, on välttämätöntä ymmärtää, miten huoltajat ajattelevat kasvatusinstituutioiden ja kotien välisestä yhteistyöstä ja rooleista.

Tutkimustehtävää lähestytään kolmen tutkimuskysymyksen kautta, jotka muodostavat johdonmukaisen jatkumon vanhempien omista arvoista uimataitoa ja vesipätevyyttä kohtaan pohtien samalla varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen roolia ja näkykö se lasten päiväkotia ja esiopetus arjessa ja miten vanhempien mielestä sen tulisi tai toivoisi näkyvän.

Tutkimuskysymykset ovat:

1. Kuinka tärkeäksi vanhemmat kokevat lapsen uimataidon ja vesipätevyyden?

Tässä kysymyksessä syvennytään selvittämään huoltajien omia näkemyksiä, arvoja ja asenteita uimataitoa ja vesipätevyyttä kohtaan.

2. Miten uimaopetusta ja vesipätevyyden edistämistä toteutetaan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa vanhempien näkökulmasta?

Tämän kysymyksen avulla selvitetään miten varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa toteutetaan uimaopetuksen ja vesipätevyyden sisältöjä ja osataanko varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen asiakirjoja hyödyntää pedagogisessa toiminnassa vesitaitojen osalta sekä miten se perheille näyttäytyy.

3. Miten uimaopetus ja vesipätevyyden edistäminen pitäisi näkyä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa vanhempien mielestä?

Tämän kysymyksen avulla saadaan tietoa siitä, mitä vanhemmat pitävät tärkeinä tämän aihealueen sisällöistä ja toisaalta, mitä vanhemmat vielä toivoisivat kehitettävän.

Tutkimuskysymyksiin pyritään saamaan vastauksia varhaiskasvatuksen huoltajille suunnatun puolistrukturoidun eli teemahaastattelun avulla.

5 Tutkimuksen toteutus

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, millaisia käsityksiä 5–8 -vuotiaiden lasten vanhemmilla on uimataidon ja vesipätevyyden sisällöistä, näiden taitojen tärkeydestä sekä taitojen oppimisesta. Lisäksi selvitettiin näkemyksiä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen merkityksestä taitojen opettelussa sekä yhteistyön toimimisesta vanhempien kanssa. Tutkimus toteutettiin puolistrukturoituna haastatteluina varhaiskasvatus- ja esiopetusikäisten lasten huoltajille. Tutkimusaineistoa tarkasteltiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä.

5.1 Tutkimusmenetelmälliset lähtökohdat

Tutkimus toteutettiin laadullisena tutkimuksena. Laadullisen tutkimuksen keskeisenä tehtävänä on selvittää tutkittavien kokemukset kuvaukset tutkimusaiheesta ja koetusta todellisuudestaan (Puusa & Juuti, 2011, 48; Vilkka, 2015, 118). Tutkimuksen tarkoituksena on muodostaa mielekäs tulkinta tutkittavana olevasta aiheesta (Puusa & Juuti, 2011, 48). Laadullisen tutkimuksen erityispiirteenä on se, ettei tutkimuksen tarkoituksena ole löytää totuuksia tutkittavasta aiheesta (Vilkka, 2015, 120). Tavoitteena voi kuitenkin olla muun muassa uuden tiedon hankinta, ymmärryksen syventäminen, ilmiön kuvaus tai ilmiön tulkinta (Puusa & Juuti, 2011, 48).

5.2 Puolistrukturoitu haastattelu aineistonkeruumenetelmänä

Haastattelu toteutettiin viiden varhaiskasvatus- ja esiopetusikäisen lapsen huoltajan kanssa. Haastateltavat rekrytoitiin Varsinais-Suomen alueelta, tarkemmin Salosta. Salolaiset huoltajat valikoituivat haastatteluihin erityisesti siitä syystä, että Salon kaupunki ei ole osallistunut selvitykseen kuntien esi- ja alakoulujen uimaopetuksesta (SUH, 2022, 2).

Lähetin ennen haastatteluja osallistujille informaatiokirjeen (liite 2), jossa kerrottiin tarkemmin haastattelun luonteesta, aihealueesta ja toteutustavasta. Haastateltavat saivat samalla tietosuojailmoituksen ja suostumuslomakkeen (liite 3), joilla suojattiin tutkittavien yksityisyys ja tietosuoja. Suostumuslomakkeessa ilmaistiin tutkittavien oikeudet tutkimusprosessin aikana mukaillen tutkimuseettisiä periaatteita.

Tutkimus toteutettiin puolistrukturoituna haastatteluna. Haastattelun voidaan ajatella olevan keskustelu, jolle on ennalta määritelty tavoite. Se on keskustelua, joka käydään tutkijan aloitteesta, ja jonka voidaan ajatella olevan myös tutkijan johdattelemaa. Haastattelun

käytössä vahvuutena on se, että aineiston kautta saadaan tietoa tutkittavien henkilöiden ajatuksista ja uskomuksista. (Puusa, 2011a, 73; Tuomi & Sarajärvi, 2018, 84.)

Haastattelun avulla saadaan monipuolinen kuvaus aiheen sisällöstä ja niistä nousseista ajatuksista. Tutkijoiden mukaan on usein perusteltua antaa haastattelun aiheet tai haastattelukysymykset etukäteen ennen haastattelua, jotta haastateltavilta saadaan mahdollisimman paljon tietoa tutkittavan aiheen tiimoilta. (Puusa, 2011a, 76; Tuomi & Sarajärvi, 2018, 85–86.) Tässä tutkimuksessa haastattelu toteutettiin puolistrukturoituna haastatteluna niin, että haastattelukysymykset oli muodostettu etukäteen (liite 1), mutta haastattelu eteni keskustelun omaisesti omalla painollaan ilman tutkijan johdattelua tiettyihin vastauksiin.

Puolistrukturoidun haastattelun luonne on strukturoitua haastattelua vapaamuotoisempi. Tällöin tutkijan on mahdollisuus saada esiin aineistosta myös jotain sellaista, mitä ei itse ehkä ole osannut ottaa huomioon. (Puusa, 2011a, 81.) Tähän tutkimukseen puolistrukturoitu haastattelu valikoitui aineiston keruutavaksi, siksi että haluttiin mahdollisimman laaja kuvaus tutkittavien vanhempien näkemyksistä aiheeseen liittyen. Näin ollen valmiita vastausvaihtoehtoja strukturoidun haastattelun mukaisesti ei ollut tarkoituksen mukaista luoda.

Haastattelut olivat pituudeltaan noin 15–30min. Haastattelut toteutettiin kasvotusten ja kaikki haastattelut nauhoitettiin. Haastateltavat rekrytoitiin itse ja he asuivat kaikki samalla paikkakunnalla. Haastateltavien määrä oli viisi haastateltavaa ja kaikilla haastateltavilla oli varhaiskasvatus- ja esiopetusikäisiä lapsia. Haastattelutallenteita hyödynnettiin aineiston litteroinnissa Transcribe sovelluksella. Litteroitua tekstiä haastatteluista syntyi 21 sivua. Haastateltavat nimettiin anonyymiteetin suojaamiseksi H1, H2, H3, H4 ja H5.

5.3 Aineistolähtöinen sisällönanalyysi

Analysoin tutkimusaineiston sisällönanalyysillä ja tarkemmin määriteltynä aineistolähtöisen analyysin keinoin. Aineistolähtöistä sisällönanalyysiä on tarkoituksenmukaista käyttää tutkimusmenetelmänä silloin, kun tavoitteena on kuvata, ymmärtää ja jäsentää tutkittavien kokemuksia ja käsityksiä (Tuomi & Sarajärvi, 2018, 117–118; Vuori, 2023). Tutkimuksen tutkimuskysymysten avulla ei pyritä mittaamaan tutkittavaa ilmiötä määrällisesti vaan tarkoituksena on ymmärtää haastateltavien huoltajien käsityksiä ja kokemuksia tutkittavasta aiheesta. Aineistolähtöisen sisällönanalyysin avulla tutkimuskysymyksiin voidaan saada

vastaukset niin, etteivät tutkijan ennako-oletukset nouse keskiöön vaan analyysissä korostetaan haastateltavien näkökulmia.

Aineistolähtöinen sisällönanalyysi valittiin analyysimenetelmäksi, koska se mahdollistaa tutkittavan ilmiön tiivistämisen ja järjestämisen selkeäksi kokonaisuudeksi ilman ennalta asetettuja teoreettisia oletuksia. Analyysiprosessi etenee kolmivaiheisesti (kuvio 3): aineiston pelkistämisen, ryhmittelyn ja käsitteellistämisen kautta. (Puusa, 2011b, 120.)

Kuvio 3. Aineistolähtöisen sisällönanalyysin eteneminen Puusaa (2011b, 120–123) mukailleen.

Pelkistämisvaiheessa huoltajien haastattelupuheesta poimitaan tutkimuskysymysten kannalta olennaiset ilmaukset ja ne tiivistetään lyhyempään muotoon alkuperäistä merkitystä

kunnioittaen. Analyysin aluksi aineistoa pelkistettiin etsimällä kolmeen tutkimuskysymykseen vastauksia, jotka ovat: kuinka tärkeäksi vanhemmat kokevat lapsen uimataidon ja vesipätevyyden, miten uimaopetusta ja vesipätevyyden edistämistä toteutetaan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa vanhempien näkökulmasta sekä miten uimaopetuksen ja vesipätevyyden edistämisen tulisi näkyä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa vanhempien mielestä. Litteroituun aineistoon merkittiin punaisella värillä ensimmäiseen tutkimuskysymykseen liittyvät ilmaisut, sinisellä värillä toiseen tutkimuskysymykseen liittyvät ilmaisut ja keltaisella värillä kolmanteen tutkimuskysymykseen liittyvät ilmaisut.

Tuomi & Sarajärven (2018) mukaan ryhmittelyvaiheessa näitä tiivistettyjä ilmauksia vertaillaan ja etsitään niistä samankaltaisuuksia ja eroja, joiden perusteella muodostetaan alaluokkia. Alaluokat nimetään sitä kuvaavalla käsitteellä, jossa luokitteluyksikkönä voi olla esimerkiksi tutkittavan ilmiön ominaisuus tai piirre. (Tuomi & Sarajärvi, 2018, 123–124.) Luokittelussa on aina merkityksellistä tutkijan tekemät valinnat, sillä laadullinen aineisto on niin laajaa ja rikasta, että sitä olisi mahdollista analysoida monesta eri näkökulmasta (Puusa, 2011a, 78). Aineiston pelkistämistä ensimmäisen tutkimuskysymyksen osalta ja siitä muodostuneita alaluokkia on kuvattu alla olevassa taulukossa 1.

Taulukko 1

Alkuperäisilmaus	Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
"Se on tuollainen ilmainen henkivakuutus" -H2? / "Ihan perus selviytymistaito" -H3	Uimataito on elintärkeä selviytymistaito	Uimataito eloonjäämisen edellytyksenä
"Taito mikä on pakko osata" -H2 / "Arjen perustaito, mikä jokaisen pitäisi oppia" -H4	Uimataito on välttämätön kansalaistaito	
"Uskallus oppii sukeltamaan, kontrolloida sitä hengitystä" -H3	Vesirohkeus ja hengityksen hallinta ovat uimisen perusedellytyksiä	Vesitottumus ja pelon voittaminen
"Se pitää sisällään kaiken muun vesillä liikkumisen... miten toimia, jos putoo jäihin" -H4	Vesipätevyys on laaja turvallisuustaitojen kokonaisuus	Vesiturvallisuus osaaminen ja riskien hallinta
"Lapsi oppii hahmottamaan, että se myös on todella vaarallinen elementti" -H3	Vesipätevyys on riskien tunnistamista ja veden vaarallisuuden ymmärtämistä	
"On se riskien hahmottaminen, että lapsi ymmärtää vaaran paikat" -H3	Vesipätevyys on ymmärrystä turvallisuudesta toiminnasta ja varusteista.	

Käsitteellistämisvaiheessa alaluokista rakennetaan laajempia yläluokkia, jotka vastaavat tutkimuksen tavoitteisiin (Tuomi & Sarajärvi, 2018, 125–126). Tämä lähestymistapa on perusteltu, kun tavoitteena on nostaa esiin huoltajien omia kokemuksia ja aitoja näkemyksiä muun maussa heidän ja varhaiskasvatuksen välisistä rooleista ja yhteistyöstä.

Analyysissa muodostui kolme erilaista alaluokkaa jokaista tutkimuskysymystä kohden. Alaluokat olivat: Uimataito eloonjäämisen edellytyksenä, vesiturvallisuusosaaminen ja riskien hallinta, vesitottumus ja pelon voittaminen, palveluiden heikko saavutettavuus ja resurssipula, varhaiskasvatuksen toiminnan vaihtelevuus, yksilölliset ja perhekohtaiset haasteet, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden vahvistaminen, suunnitelmallinen ja tavoitteellinen vesikasvatus sekä viestintä koteihin ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa.

Haastattelukysymyksistä saaduista vastauksista tutkimuksen ulkopuolelle jätettiin kysymykset lasten iästä ja uimataidosta, joita ei käytetty aineiston analysoimisessa.

Käsitteellistämisessä edetään heidän mukaansa alkuperäisen aineiston kielellisistä ilmauksista teorettisiin käsitteisiin ja johtopäätöksiin. Edelleen heidän mukaansa, aineistolähtöisessä sisällönanalyysissa käsitteitä yhdistelemällä saadaan vastaus tutkimustehtävään, joka perustuu tulkintaan ja päättelyyn, ja jossa edetään empiirisestä aineistosta kohti käsitteellisempää näkemystä tutkittavasta ilmiöstä. (Tuomi & Sarajärvi, 2018, 124–125, 127.)

Alaluokkien jälkeen muodostui kolme yläluokkaa: Uimataito ja vesipätevyys elintärkeänä turvallisuuden takaajana, Uimaan oppimisen esteet ja nykyhetken olosuhteiden pirstaleisuus sekä varhaiskasvatus ja esiopetus yhdenvertaisen vesiturvallisuuden mahdollistajana.

Yläluokkien muodostusta kuvataan taulukossa 2.

Taulukko 2

Alaluokka	Yläluokka
Uimataito eloonjäämisen edellytyksenä	Uimataito ja vesipätevyys elintärkeänä turvallisuuden mahdollistajana
Vesitottumus ja pelon voittaminen	
Vesiturvallisuusosaaminen ja riskien hallinta	

6 Tutkimustulokset ja niiden tulkintaa

Tässä luvussa esitellään tutkimusaineiston laadullisen sisällönanalyysin etenemistä sekä vastataan aiemmin asetettuihin tutkimuskysymyksiin. Tulosten esittely etenee tulososiossa tutkimuskysymyksittäin.

6.1 Kuinka tärkeäksi vanhemmat kokevat lapsen uimataidon ja vesipätevyyden?

Tässä luvussa vastataan ensimmäiseen tutkimuskysymykseen. Aineiston analyysin avulla kartoitetaan sitä, minkä taitojen nähdään kuuluvan uimataitoon ja vesipätevyyteen, sekä kuinka tärkeänä vanhemmat pitävät näitä taitoja. Teemahaastattelujen kautta varhaiskasvatus- ja esiopetusikäisten lasten vanhemmat pohtivat, mitä nämä valmiudet pitävät sisällään ja minkälaisia valmiuksia he pitävät tärkeinä. Aineiston pohjalta yksi yläluokka: Uimataito ja vesipätevyys elintärkeänä turvallisuuden mahdollistajana. Tämän yläluokan sisälle kuuluu kolme alaluokkaa: Uimataito eloonjäämisen edellytyksenä, vesiturvallisuusosaaminen ja riskien hallinta sekä vesitottumus ja pelon voittaminen (Taulukko 3). Tässä luvussa kuvaan tämän yläluokan sisältöjä tarkemmin suorien lainausten kautta.

Taulukko 3

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka	Yläluokka
Uimataito on elintärkeä selviytymistaito	Uimataito eloonjäämisen edellytyksenä	Uimataito ja vesipätevyys elintärkeänä turvallisuuden mahdollistajana
Uimataito on välttämätön kansalaistaito		
Vesirohkeus ja hengityksen hallinta ovat uimisen perusedellytyksiä	Vesitottumus ja pelon voittaminen	
Vesipätevyys on laaja turvallisuustaitojen kokonaisuus	Vesiturvallisuusosaaminen ja riskien hallinta	
Vesipätevyys on riskien tunnistamista ja veden vaarallisuuden ymmärtämistä		
Vesipätevyys on ymmärrystä turvallisesta toiminnasta ja varusteista.		

“Erittäin tärkeänä. Se on mun mielestä ihan taito, mikä on pakko osata (uimataito). Se on tuollainen ilmainen henkivakuutus.” (H2)

“No on se tosi tärkeä (uimataito). Me nimenomaan, kun liikutaan paljon vesillä, niin on se semmoinen ihan perusselviytymistaito siellä, kun meren äärellä ollaan paljon.” (H3)

“Mä pidän sitä sellaisena arjen perustaitona (uimataito), mikä jokaisen lapsen pitäisi oppia.” (H4)

Vanhemmilta kysyttäessä he pitivät uimataitoa ja vesipätevyyttä ennen kaikkea tärkeänä taitona osata, joka kuuluu kaikkien perustaitoihin. Uimataitoa verrattiin ilmaiseen henkivakuutukseen ja osaksi omaa vapaa-ajan viettoa.

”Ja sitten toki myös sitä rohkaistumista siihen veteen, koska meillä myös on ollut ilmassa sitä, että on vähän jossain kohtaa jännittää se sukeltaminen. Ja sitten semmoisten leikkien kautta siihen rohkaistuttu. Siitä on tehty kumminkin semmoinen positiivinen.” (H3)

“Rannalla on ihan erilaista, koska siellä vaaroja on enemmän. Me käydään aina tutulla pienellä rannalla, koska tunnen sen vaarat parhaiten. Me keskustellaan säännöt joka kerta etukäteen ennen veteen menoa ja veteen ei saa mennä enne, kuin aikuinen antaa luvan siihen. Eli on valmis vahtimaan kunnolla.”

“Sitten me ollaan paljon suppailemassa kesällä, niin he (lapset) tietää, miksi pelastusliivejä käytetään ja miten ne puetaan.” (H2)

“On käyty läpi alussa ihan yksinkertaisia asioita, että täytyy uida niin, että jalat ottaa pohjaan kiinni. On puhuttu kaikista pyörteistä tai jos on mutainen pohja tai äkkisyvää, miten kuuluu toimia, mitä kuuluu huomioida. Ja kun ollaan veneilemässä, niin huolehditaan, että on pelastusliivit päällä, vaikka oltaisiin ihan lähellä rantaa.” (H4)

”Täytyy olla pelko siihen, että et voi vaan mennä johonkin vieraasee veteen ilman, että sulla on siinä joku turvallinen aikuinen tai sitten joku pelastusliivi tai kellukkeet tai joku.” (H5)

Vesipätevyydestä nousi esiin turvallisuus, välineiden käyttö sekä avovesien ero uimahalliolosuhteisiin nähden sekä turvallisuuteen liittyvät säännöt vesiympäristöissä liikkuesssa. Haastattelussa tunnistettiin myös tärkeänä aiheena pelko vettä kohtaan niin hyvässä kuin pahassa ja myönteisten kokemusten saaminen.

6.2 Miten uimaopetusta ja vesipätevyyden edistämistä toteutetaan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa vanhempien näkökulmasta?

Varhaiskasvatus- ja esiopetusikäisten lasten vanhemmille tehtyjen haastatteluiden pohjalta muodostui kolme alaluokkaa, joiden kautta esitellään vanhempien käsitystä siitä, miten uimaopetusta ja vesipätevyyden edistämistä toteutetaan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Taulukossa 4 nähtävillä toisesta tutkimuskysymyksestä muodostuneet alaluokat: palveluiden heikko saavutettavuus ja resurssipula, varhaiskasvatuksen toiminnan vaihtelevuus, yksilölliset ja perhekohtaiset haasteet sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden vahvistaminen. Yläluokaksi määrittyi: uimaan oppimisen esteet ja nykyhetken olosuhteiden pirstaleisuus. Tässä luvussa kuvataan näiden luokkien sisältöjä tarkemmin haastattelusitaattien avulla.

Taulukko 4

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka	Yläluokka
Julkiset uimakoulupaikat täyttyvät liian nopeasti	Palveluiden heikko saavutettavuus ja resurssipula	Uimaan oppimisen esteet ja nykyhetken olosuhteiden pirstaleisuus
Yksityinen uimaopetus liian kallista monille perheille		
Allasympäristöt eivät sovellu harjoitteluun (liian syvää/matalaa)		
Opetuksen määrä on riittämätöntä tai sitä ei ole ollenkaan	Varhaiskasvatuksen toiminnan vaihtelevuus	
Opetus riippuu varhaiskasvatuksesta		
Vesiturvallisuus on näkymätön teema varhaiskasvatuksen tiedotuksessa		
Lapsen arkuus ja jännitys rajoittamassa oppimista	Yksilölliset ja perhekohtaiset haasteet	
Perheen ajanpuute ja harrastusmahdollisuuksien rajallisuus		
Huoltajien omat pelot ja asenteet		

“Ehkä uimataidon sanomaa voisi viestittää enemmän koteihin päin. Itse en muista koskaan kuulleen aiheesta vakana suunnasta. Asiakkaana oon ollut jo 15 vuotta.” (H1)

“Musta se olisi tosi tärkeää ja sitä pitäisi ihan ehdottomasti olla enemmän. Sitä on liian vähän,

että täällä Salos, mun lapsen päiväkoti on mun tietojen mukaan ainut, joilla järjestetään eskarilaisilla siis uimakoulua useamman kerran. Niin mun mielestä sitä saisi olla kaikille ja jopa vähän nuoremmillekin jo. Ja sitten, jollei sitä ole, niin ainakin sitä tietoisuutta siitä myös, että jollei ole mahdollisuus mennä uimaan. Mutta tasapuolisesti kunnassa ei järjestetä esioppilaille tai varhaiskasvatukseen osallistuville mitään uimakoulua.” (H2)

”Uimakouluihin oli tosi vaikea päästä. Meillä meni yksi vuosi välissä ihan sen takia, että kaupungin uimakouluryhmät täyttyivät noin kymmenessä sekunnissa, eikä ryhmiä ollut tarpeeksi paljon. Se oli suurin ongelma. Yksityiset uimakoulut taas olivat niin kalliita, että niihin ei ollut silloin mahdollista lasta laittaa.” (H4)

“Niin mä väitän, että sitten jos siellä eskarissa, vaikka viisivuotiaina mentäisiin ryhmänä viikoksi uimaan niin, siinä oppisi niitä uimataitoja, ja se voisi lisätä sitä lapsen uimaintoa, koska se on kaikista pahin, jos se uimainnostus syttyykin vasta vanhemmalla iällä ja sen jälkeen ei enää olekaan mitään vertaisryhmää, missä sitä voisi toteutella.” (H4)

Vanhempien haastattelusta nousi esille, että tietoa varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta ei olla saatu koskien uimataitoa tai vesipätevyyttä. Uimataito ja vesipätevyys otettiin esille, ettei sitä koeta varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen saralla yhdenvertaiseksi ja tasa-arvoiseksi mahdollisuudeksi kehittää taitoja, vaikka koettiin, että varhaiskasvatuksella olisi siihen oivat mahdollisuudet.

“Vaikka lapsia täytyy opettaa tuollaisesta, mutta kyllä se pääpaino on mun mielestä siellä vanhemmilla tai niillä aikuisilla, kenen kanssa lapset siellä on. Se tietysti voi antaa esimerkkejä ja sitten sellaisia kuva-aiheita, vaikka jos tuo lapsi menee veteen ja sitten se ei osakaan uida, niin mitä käy? Tai että se poika menee veneeseen, niin mitä siltä puuttuu” (H5)

“Se on ehkä sellainen täydentävä (varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen rooli). Ei ole varhaiskasvatuksen velvollisuus opettaa lapsii uimaan, vaan kyllä se kotoota lähtee. Mutta näen, että se on todellakin tärkeää, että just eskarissakin käydään jo uimassa. Että se just vahvistaa sitä. Ja ehkä herättelee joitain perheitä sen äärelle, jos se ei ole tuttu elementti.” (H3)

Vanhemmat kuitenkin kokivat, että päävastuu lapsen uimaan opettamisesta sekä vesitaitojen harjoittelusta kuuluu kodille.

6.3 Miten uimaopetus ja vesipätevyyden edistäminen pitäisi näkyä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa vanhempien mielestä?

Tässä luvussa vastaan viimeiseen tutkimuskysymykseen. Aineiston analyysin avulla kartoitan sitä, miten uimaopetus ja vesipätevyyden edistäminen pitäisi näkyä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa vanhempien mielestä. Taulukossa 5 näkyy kolmannen tutkimuskysymyksen kohdalla muodostuneet alaluokat: suunnitelmallinen ja tavoitteellinen vesikasvatus, viestintä koteihin sekä yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Yläluokaksi valikoitui: Varhaiskasvatus yhdenvertaisen vesiturvallisuuden mahdollistajana. Tässäkin luvussa aineistoa käydään läpi haastattelulainauksia hyödyntäen.

Taulukko 5

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka	Yläluokka
Varhaiskasvatuksen tulisi taata kaikille lapsille tasavertainen uimataito.	Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden vahvistaminen	Varhaiskasvatus yhdenvertaisen vesiturvallisuuden mahdollistajana
Esiopetus tarjoaa tärkeän vertaisryhmän		
Toivotaan säännöllistä uimaopetusta	Suunnitelmallinen ja tavoitteellinen vesikasvatus	
Opetuksen järjestäminen pienryhmissä taitotasojen mukaan		
Resurssien painottaminen uimiseen muiden lajien lisäksi	Viestintä koteihin ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa	
Enemmän vesitietoa ja kannustusta koteihin		
Teoreettinen turvallisuuskasvatus		
Asiantuntijavierailut osana opetusta		

”Vakassa vois vaikka jakaa niitä brosyireitä. Samoja ku jalkapallosta esim jaetaan. Lasten kanssa vois vaikka keväällä alkaa puhua uimisesta tai sisällyttää teeman jotenki johonki tekemiseen. Sitä kautta vois koteihin viestittää et tällasista ollaan tääl juteltu ja pikkuhiljaa tartuttaa tää vanhempien mieliin. Ehkä tämmöiset vois vaikka kannustaa opettamaan omaa lasta tai käymään siel uimahallissa enemmän. Myös niihin uimakouluihin tulis ehkä ilmoittauduttuu jos sitä infoo olis vaikka siellä päiväkodin eteisissä.” (H1)

Huoltajat nostivat esiin, että vanhempia tulisi tiedottaa aktiivisemmin ja käsitellä vesipätevyyttä ja vesitaitoja osana varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintaa.

”Mun mielestä varhaiskasvatuksen tarvitsisi saada jostain tietoa siitä, että mihin niitä rahoja kannattaa käyttää. Talvisin tiedän, että esimerkiksi luisteluun panostetaan ja bussilla lähdetään kauempaakin päiväkodista jäähallille. Mutta mieltis, että mikä on se tärkeämpi taito, että pitäisikö kuitenkin panostaa siihen uimiseen.” (H2)

”Se on mun mielestä tosi hyvä, että on eskarissankin täällä kaupungissa uimaopetusta,

että se on se, että mistä ei ainakaa pitäis poistaa sitä. Ja omalla tavalla saisihan sitä enemmänkin olla, mutta ymmärrän, että se on resurssikysymys. Ehkä sitten sinne itse varhaiskasvatusarkeen, niin kyllähän kun on näitä vierailuja esimerkiksi jossain pelastuslaitoksilla, niin mikseipä siellä sitten olisi tämmönen, ettei

esiteltäisi vain jotain esimerkiksi tulipaloja tai muuta, vaan olisi tämmönen vesiturvallisuuskosiokin... Että ehkä joku yhteistyö pelastusviranomaisten kanssa tämänkin asian suhteen voisi olla fiksu. Että ne kävisi siellä päiväkodissa kertomas tällaisesta.” (H3)

”Mun mielestä yksinkertaisesti niin, että varhaiskasvatukseen tulisi vaikka viskareille ja eskareille viikon mittainen uimakoulu molempina vuosina. Ensimmäisenä vuonna pystyttäisiin katsomaan vähän tasoryhmiä, eli ne, jotka vielä totuttelevat veteen eikä ole tottuneita siellä liikkumaan, ja sitten osa voisi päästä edistyneempään ryhmään, jos uimataitoa on jo enemmän. Eskarissa taas pystyttäisiin varmistamaan, että kaikki pääsisivät edes jollain tasolla samalle viivalle, eli täyttäsivät tietyt kriteerit, kuten pystyisivät uimaan tietyn matkan ilman kellukkeita. Mun mielestä tämä olisi tärkeä osa varhaiskasvatusta. Varhaiskasvatuksessa opetellaan muutenkin paljon erilaisia tietoja ja taitoja, ja mun mielestä uimataito on niin tärkeä asia, että se kuuluisi siihen. Varsinkin kun uimakoulupaikkoja voi olla vaikea saada, niin ihan ihmisten turvallisuuden kannalta näkisin, että sen olisi hyvä olla osa varhaiskasvatusta”. (H4)

Uimakoulutoiminta koettiin tärkeäksi osaksi varhaiskasvatusta ja esiopetusta ja se nähtiin turvallisuutta, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta lisäävänä tekijänä. Esiin nousi myös vanhempien pohdintoja kunnan resurssien riittävydestä sekä oikeasta kohdentamisesta.

6.4 Johtopäätökset / yhteenveto tuloksista

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää huoltajien käsityksiä lasten uimataidosta, vesipätevyydestä ja millaista yhteistyötä perheiden ja varhaiskasvatuksen sekä esiopetuksen väliltä löytyy. Tutkimuksen tulosten perusteella voidaan tehdä seuraavat johtopäätökset:

Huoltajat ajattelevat vesipätevyyden laajana henkivakuutuksena, joka koostuu riskien tunnistamisesta ja turvallisuussääntöjen noudattamisesta. Stallmanin ym. (2017, 25) painottama siirtymä uimataidosta kokonaisvaltaiseen vesipätevyyteen tulee esille vanhempien vastauksissa. Merkittävää on kuitenkin uimisen ilon ja vesileikkien merkityksen jääminen turvallisuuspuheen varjoon. Jotta polku kohti uimataitoa olisi lapselle motivoiva, varhaiskasvatuksessa tulisi korostaa vesileikkiä ja myönteisiä vesielämyksiä pelkän riskipuheen sijaan.

Tutkimus osoittaa, että varhaiskasvatus on uimataitokasvatuksessa tällä hetkellä passiivinen toimija. Vaikka asiakirjat velvoittavat monipuoliseen liikuntakasvatukseen, huoltajat kokevat, ettei aiheesta viestitä koteihin. Yhteistyötä kodin ja varhaiskasvatuksen sekä esiopetuksen välillä tulisi vahvistaa nostamalla uimataito ja vesiturvallisuus osaksi keskustelua, toimintaa ja tiedotusta, vastaavalla tavalla kuin muukin liikuntakasvatus ja turvataidot.

Yksi tutkimuksen huolestuttavimmista tuloksista on uimaan oppimisen vahva nivoutuminen perheen omiin voimavaroihin. Koska kunnalliset uimakoulupaikat ovat kiven alla ja yksityiset toimijat kalliita, lasten uimataito on kiinni liikaa kotien varallisuudesta, ajasta ja vanhempien omasta uintiosaamisesta. Tämä on suorassa ristiriidassa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tasa-arvotavoitteiden kanssa.

Huoltajat näkevät varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen paikkana, joka voisi taata kaikille lapsille yhteneväiset mahdollisuudet uimataidon kehittämisessä. Tutkimus nostaa esille, että uimataitoon liittyvä pedagoginen toiminta tulisi vakiinnuttaa osaksi esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen sisältöjä, jota Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliittokin suosittelee (2025, 25–26). Se ei ainoastaan tue lasten uimaan oppimista, vaan vähentää hukkumisriskiä niissä perheissä, joilla ei ole muuten mahdollisuutta tukea lapsen vesipätevyuden kehittymistä.

Jatkotutkimusaiheet

Tämän tutkimuksen pohjalta olisi mielenkiintoista selvittää varhaiskasvatushenkilöstön omia näkemyksiä ja valmiuksia vesiturvallisuuskasvatuksen toteuttamiseen päiväkodeissa ja esiopetuksessa.

7 Luotettavuus

Tämän tutkimuksen luotettavuuden arviointi perustuu laadullisen tutkimuksen periaatteisiin, joissa korostuvat tutkijan tekemien valintojen perusteleminen ja koko tutkimusprosessin avoimuus lukijalle. Koska tutkija on laadullisessa tutkimuksessa keskeinen tutkimusväline, luotettavuus rakentuu analyysin ja tehtyjen tulkintojen uskottavuudelle (Aaltio & Puusa, 2011, 156; Vilka, 2015, 196). Tutkimuksen luotettavuuden kannalta on keskeistä, että lukija pystyy seuraamaan tutkijan ajatuksenkulkua ja ymmärtämään, miten huoltajien haastatteluvastauksista on päädytty tiettyihin johtopäätöksiin. Laadullisessa tutkimuksessa luotettavuus syntyy siitä, että tutkija kuvaa tutkimusprosessin ja siinä käytetyt periaatteet tarkasti. (Aaltio & Puusa, 2011, 157; Vilka, 2015, 197.)

Tässä tutkimuksessa teoreettista toistettavuutta on vahvistettu käyttämällä aineistokatkelmia, kuten suoria lainauksia huoltajien haastatteluista. Näiden katkelmien tarkoituksena ei ole ainoastaan elävöittää tekstiä, vaan ne toimivat todisteina ja havainnollistavat sitä vuoropuhelua, jota tutkija käy aineiston ja tekemiensä tulkintojen välillä (Aaltio & Puusa, 2011, 161; Vilka, 2015, 198). Esimerkiksi kun raportoinnissa analysoidaan huoltajien käsityksiä vesipätevyydestä, suorat lainaukset auttavat lukijaa varmistumaan siitä, että tekemäni tulkinnat nousevat todella huoltajien omista kokemuksista.

Luotettavuutta on arvioitu myös puolueettomuusnäkökulmasta, mikä on erityisen tärkeää tutkimuksessa. Tutkijan on pohdittava kriittisesti omaa rooliaan: miten omat arvot, asenteet tai ennakkokäsitykset lasten uimataidosta ja vesipätevyydestä mahdollisesti vaikuttavat aineiston tulkintaan. Tässä tutkimuksessa on pyritty tekemään tutkijan omat lähtökohdat ja valinnat lukijalle läpinäkyviksi. Käytännössä tämä on tarkoittanut esimerkiksi sitä, että haastattelutilanteissa kysymykset on esitetty neutraalisti, jotta tutkijan oma näkemys ei ohjaisi huoltajien vastauksia. Kun tutkija paljastaa tutkimukseen vaikuttavat arvonsa, tutkimuksesta tulee läpinäkyvää ja sen myötä luotettavaa. (Vilka, 2015, 198.)

Luotettavuuden lisäämiseksi tutkimuksen lopusta löytyy myös liitteitä (liitteet 1–3) tutkimusta varten luoduista informaatiokirjeestä, suostumuslomakkeesta sekä haastatteluun käytetystä rungosta, joiden avulla on mahdollista saada lisätietoa tutkimusprosessista.

7.1 Tutkimuksen eettisyys

Tutkimus noudattaa Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (2023, 11–12) tieteellisiä käytäntöjä. Tutkimus on laadittu tarkkuudella ja huolellisuudella kunnioittaen tutkittavien henkilöiden yksityisyyttä, itsemääräämisoikeutta ja ihmisarvoa. Tutkielmassa on otettu huomioon myös aiempaa tutkimustietoa ja viitattu näihin asianmukaisella tavalla.

Tutkimukseen osallistuvien henkilöiden tiedottaminen on merkittävänä osa tutkimuksen toteutusta. Haastateltavat tekevät tutkimuksen saatekirjeen perusteella päätöksensä tutkimukseen osallistumisesta tai osallistumatta jättämisestä. Tutkittaville on aina kerrottava muun muassa tutkimuksen tavoite, tutkimusryhmän yhteystiedot, tutkimukseen osallistumiseen arvioitu aika sekä aineiston käsittelyyn ja säilyttämiseen liittyvä tieto. (Tuomi & Sarajärvi, 2018, 86; Vilka, 2015, 189–190.) Tässä tutkimuksessa tutkittaville on välitetty informaatiokirje, suostumuslomake ja tietosuojailmoitus, josta tutkittavalle on ilmennyt muun muassa tutkimuksen aiheeseen ja tutkimusaineiston käsittelyyn sekä tietoturvaan liittyvät tekijät.

Tutkimuksen infokirjeessä, suostumuslomakkeessa ja tietosuojailmoituksessa painotettiin osallistumisen vapaaehtoisuutta ja sitä, että osallistujalla on milloin vain mahdollisuus lopettaa tutkimukseen osallistuminen. Tutkimuksen aikana ei kerätty henkilötietoja, muutoin kuin suostumuslomakkeiden yhteydessä. Suostumus annettiin kirjallisesti ja ne talletettiin lukolliseen kaappiin. Näin ollen vaaraa vastaajien yksityisyyden ja anonymiteetin menettämisestä ei ollut. Tutkimuksen valmistuttua suostumuslomaketiedostot hävitettiin tietoturvallisesti.

8 Pohdinta

Vesipätevyyden kokemista on tutkittu viime vuosina. Tutkimuksissa todettiin vanhempien ja huoltajien uskomusten eroavan merkittävästi asiantuntijoiden mielipiteistä. Tutkimuksissa ehdotettiin keinoja, joilla vanhemmille voitaisiin parhaiten tiedottaa uimiseen ja uimaopetukseen liittyvistä vääristä uskomuksista. (Costa ym., 2020, 2–3.)

Vaikka huoltajat arvioivat lapsensa uimataidon olevan hyvällä tasolla, vanhemmilla on taipumus yliarvioida lapsen todellista suoriutumista vesiympäristöissä. Huoltajien kokema tarve jatkuvaan valvontaan on perusteltua, sillä koetun ja todellisen uimataidon välinen kuilu voi johtaa vaaratilanteisiin, jos valvonta perustuu virheelliseen arvioon lapsen osaamisesta. (D’Hondt ym., 2021, 17, 20.) Vesipätevyyden edistäminen vaatii kokonaisvaltaisempaa osaamista mikä yhdistää uimataidon riskien hallintaan, turvallisuus asenteisiin ja veden tunteeseen (Vienola, 2024, 67).

Vaikka uimataitoa arvostetaan, sen saavuttaminen vaatii usein osallistumista maksulliseen seuratoimintaan tai uimakouluihin. LIITU-tutkimuksen tulokset osoittavat, että harrastamisen hinta koetaan yhä useammin esteenä lasten liikuntaharrastuksille (Asunta ym., 2025, 131–132). Uimaopetuksen kohdalla tämä on huolestuttavaa, sillä uimataito ei ole vain harrastus vaan perusturvataito. Mikäli uimaopetus ja uimakoulutoiminta ei ole kaikille saavutettavissa, kasvaa riski, että lapset jakautuvat yhä selvemmin joko erittäin taitaviin uimareihin tai täysin uimataidottomiin.

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää huoltajien käsityksiä uimataidosta, vesipätevyydestä ja vastuunjaosta kodin ja varhaiskasvatuksen välillä. Tulokset osoittavat, että huoltajat pitävät uimataitoa korkeassa arvossa, mutta sen määrittely ja saavuttamisen keinot vaihtelevat.

Tutkimuksen yksi keskeisimmistä teemoista oli huoltajien suuri painotus turvallisuuteen osana vesipätevyyttä. Huoltajat määrittelivät vesipätevyyden ensisijaisesti riskien tunnistamisena, turvallisuuteen liittyvien sääntöjen noudattamisena ja välinehallintana, kuten pelastusliivien käyttö.

Stallman ym. (2017, 25) jakoivat tämän saman näkemyksen, jossa siirtymä pelkästä uimataidosta kohti laajempaa vesipätevyyttä on hukkumisen ehkäisemiseksi elintärkeää. Uintiosaamisen merkitys on alettu ymmärtää selkeämmin ja monipuolisemmin vasta hiljattain. Pelkkä uimataito ei riitä, vaan sen lisäksi tarvitaan riittävää tietoa, oikeanlaista asennoitumista sekä monipuolisia vesiturvallisuutta edistäviä taitoja, joita vanhemmatkin haastatteluissa osasivat tuoda esille (Vienola, 2024, 65).

Huoltajien näkemys turvallisuudesta tukee suoraan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tehtävää. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2022), Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) ja Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton laatimissa (2025) suosituksissa turvallisuuskasvatus on keskeisessä roolissa. Koska huoltajat näkevät vesipätevyyden juuri turvallisuusnäkökulman kautta, varhaiskasvatuksella on tärkeä tehtävä opettaa näitä taitoja. Vesipätevyys oli terminä vieras myös tutkimuksen vanhemmille, vaikka he osasivatkin eritellä siihen sisältyviä asioita.

Mielenkiintoinen havainto oli, etteivät huoltajat osanneet juurikaan nimetä uimataidon tai vesipätevyyden hyötyjä suoraan mahdollisuutena harrastaa erilaisia liikuntamuotoja. Lisäksi vanhemmat eivät maininneet vesileikkejä, kuten yhteiset kylpyhetket, osana vesitaitojen harjoittelua. Varhaiskasvatuksen pedagogiikassa leikki nähdään lapsen luontaisena tapana oppia ja toimia. Myönteisen vesisuhteen rakentaminen on tärkeä osa uimataidon ja vesipätevyyden kehittämisessä. Terve kunnioitus ja vesiturvallisuustaitojen painottaminen on ensisijaisen tärkeää, mutta liiallinen pelottelu ja veden riskeihin ja henkiinjäämisajatteluun keskittyminen voivat viedä pois ilon vedessä telmimiseltä. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa olisi tarpeellista painottaa vesileikkien tärkeyttä ja uimista monipuolisena fyysisen aktiivisuuden muotona, joka tukee lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, ei pelkästään turvallisuutta.

Huoltajat ilmaisivat voimakkaan huolen siitä, onko kaikilla lapsilla tasavertainen mahdollisuus oppia uimaan. Uimataidon tulisi olla inklusiivinen taito, joka on kaikkien saavutettavissa. Tämän tutkimuksen tulokset kuitenkin viittaavat siihen, että uimaan oppiminen on tällä hetkellä vahvasti sidoksissa perheen omiin resursseihin, kuten perheiden talouteen, vanhempien omaan uimataitoon ja nopeaan reagointiin, kun uimakoulupaikat täyttyvät sekunneissa ja hinnat nousevat. Varhaiskasvatus ja esiopetus nousevat huoltajien puheessa keskeisiksi tasa-arvon takaajiksi. Huoltajien ehdotus siitä, että uimaopetuksen tulisi

olla osa varhaiskasvatusta, tukee Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton laatimia suosituksia sekä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen asiakirjojen velvoitteita inklusiiviseen ja yhdenvertaiseen kohteluun ja kasvatukseen.

Jos uimataito jää vain perheiden vastuulle, hukkumisriski kasvaa niissä ryhmissä, joilla ei ole mahdollisuutta tukea lapsensa uimataidon suotuisaa etenemistä. Lisäksi vesi elementtinä helpottaa liikkumista ja saattaa innostaa sellaiset lapset liikkumaan, joilla on esimerkiksi fyysisiä rajoitteita, ylipainoa, vammoja, kehonhallinnan haasteita tai vaikea kokea iloa liikkumisesta. Tämä tukee myös varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen inklusiivisuuden toteutumista sekä ryhmään kuulumista.

Lähteet

- Aaltio, I. & Puusa, A. (2011). Laadullisen tutkimuksen luotettavuus. Teoksessa Puusa, A. & Juuti, P. (toim.) Menetelmäviidakon raivaajat. Perusteita laadullisen tutkimuslähestymistavan valintaan (153–166). Hansaprint. Vantaa
- American Red Cross. (2014). American Red Cross Water Safety Instructors Manual. Washington, D.C: ARC.
- Asunta, P., Hakamäki, M., Huhtiniemi, M., Huovinen, T. & Tammelin, T. (2025). Liikuntakäyttäytyminen yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Teoksessa Kokko, S. & Martin, L. Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa. LIITU-tutkimuksen tuloksia 2024 (129–136). Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2023:1.
- Connolly, J. (2014). Drowning: The Exit Problem. *International Journal of Aquatic Research and Education*, 8(1), Article 8.
- Costa, A. M., Frias, A., Ferreira, S. S., Costa, M. J., Silva, A. J. & Garrido, N. D. (2020). Perceived and real aquatic competence in children for 6 to 10 years old. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17 (17), 6101–6119.
- D'Hondt, E., Buelens, L., Barnett, L., Howells, K., Sääkslahti, A., Costa, A., Jidovtseff, B., Mertens, L. & De Matelaer, K. (2021). Differences between Young Children's Actual, Self-perceived and Parent-perceived Aquatic Skills. *Perceptual and Motor Skills*, 128 (5) 1905–1931.
- Hakamäki, J. (2024). Uinnin alkeisopetus. Teoksessa Keskinen, I., Hakamäki, J., Hotti, K., Lauritsalo, K., Liinpää, S., Läärä, J., Pantzar, T., Vienola, R. & Savolainen, T. (toim.) Uimaopetuksen käsikirja. (78–86) WSOY. Helsinki
- Kallinen, T. & Kinnunen, T. (2021). Etnografia. Teoksessa Vuori, J. (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto

- [Tietoarkisto]. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/>>. [Viitattu 08.05.2026.]
- Keskinen, I. (2007). Uimataidon oppiminen. Teoksessa Heikinaro-Johansson, P. & Huovinen, T. (toim.) Näkökulmia liikuntapedagogiikkaan. (349–361). WSOY. Helsinki
- Langendorfer, S. (2015). Changing Learn-to-Swim and Drowning Prevention Using Aquatic Readiness and Water Competence. *International Journal of Aquatic Research and Education*. 9(1), 4–11
- Löhmus, M., Osooli, M., Pilgaard, F. I., Östergren, P. O., Olin, A., Kling, S., Albin, M. & Björk, J. (2022). What makes children learn how to swim? –health, lifestyle and environmental factors associated with swimming ability among children in the city of Malmö, Sweden. *BMC pediatrics*, 22 (1), 1–9
- Moran, K. (2014a). Getting Out of the Water: How Hard Can That Be? *International Journal of Aquatic Research and Education*: 8(4), 321–337
- Moran, K. (2014b) "Can You Swim in Clothes? An Exploratory Investigation of the Effect of Clothing on Water Competency," *International Journal of Aquatic Research and Education*: 8 (4), 338–350
- Moran, K. & Moran, D. (2015) Inertial Measurement Units (IMUs) in Drowning Prevention: An Exploratory Study. *International Journal of Aquatic Research and Education*: 9(3), Article 4
- Opetushallitus. (2014). Esiopetuksen suunnitelman perusteet 2014. <https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-service/api/dokumentit/9873042>
- Opetushallitus. (2022). Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2022_2.pdf
- Opetus- ja Kulttuuriministeriö. (2023). Pisa 2022. Viitattu 4.3.2026 <https://okm.fi/pisa-2022>

- Puusa, A. (2011a). Haastattelu laadullisen tutkimuksen menetelmänä. Teoksessa Puusa, A. & Juuti, P. (toim.) Menetelmäviidakon raivaajat. Perusteita laadullisen tutkimuslähestymistavan valintaan (73–87). Hansaprint. Vantaa
- Puusa, A. (2011b). Laadullisen aineiston analysointi. Teoksessa Puusa, A. & Juuti, P. (toim.) Menetelmäviidakon raivaajat. Perusteita laadullisen tutkimuslähestymistavan valintaan (114–125). Hansaprint. Vantaa
- Puusa, A. & Juuti, P. (2011). Mitä laadullinen tutkimus on? Teoksessa Puusa, A. & Juuti, P. (toim.) Menetelmäviidakon raivaajat. Perusteita laadullisen tutkimuslähestymistavan valintaan (47–57). Hansaprint. Vantaa
- Pönkkö, A. & Sääkslahti, A. (2017). Liikuntapedagogiikka varhaiskasvatuksessa. Teoksessa Jaakkola, T., Liukkonen, J. & Sääkslahti, A. (toim.) Liikuntapedagogiikka. (486–504). PS-Kustannus. Juva
- Stallman, R. K., Moran, K., Quan, L., & Langendorfer, S. (2017). From swimming skill to water competence: Towards a more inclusive drowning prevention future. *International Journal of Aquatic Research and Education*, 10(2), Article 3
- Stallman R. K., Junge, M. & Blixt, T. (2008) The Teaching of Swimming Based on a Model Derived from the Causes of Drowning. *International Journal of Aquatic Research and Education*: 2(4), Article 11
- Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto, (2022). Selvitys kuntien esi- ja alakoulujen uimaopetuksesta. Koronapandemian vaikutukset lasten uimataitoon.
- Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto, Opetushallitus & Jyväskylän yliopisto. (2022). Uimataitotutkimus 2022. Selvitys kuudesluokkalaisten ja esikoululaisten uimataidosta sekä koronapandemian vaikutuksista koulujen uinninopetukseen.
- Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto. (2024). Lapsesta veden ystävä. Viitattu 13.12.2025 <https://lapsestavedenyystava.fi/wp->

content/uploads/sites/4/2024/08/esite_lapsesta_veden_ystava_2024_FI_200x200mm-1.pdf

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto. (2025). Koulun uimaopetuksen sisällölliset suositukset 2025.

Sääkslahti, A. 2018. Liikunta varhaiskasvatuksessa. PS-kustannus. Viro

Sääkslahti, A., 2007. Liikunta varhaiskasvatuksessa. Teoksessa Heikinaro-Johansson, P. & Huovinen, T. (toim.) Näkökulmia liikuntapedagogiikkaan (32–41). WSOY. Helsinki

Tilastokeskus, 9.10.2025 tiedote, Varhaiskasvatus 2024. Viitattu 12.4.2026
<https://stat.fi/fi/julkaisu/cm0ox84x06hki06um86ddd600>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki

Tutkimuseettinen neuvottelukunta (2023). Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa 2023. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2/2023

Vienola, R. (2024). Uimataidosta vesipätevyyteen. Teoksessa Keskinen, I., Hakamäki, J., Hotti, K., Lauritsalo, K., Liinpää, S., Läärä, J., Pantzar, T., Vienola, R. & Savolainen, T. (toim.) Uimaopetuksen käsikirja (65–77). WSOY. Helsinki

Vilkkä H. (2015). Tutki ja kehitä, PS-kustannus. Juva

Wiesner, W. & Rejman, M. (2014). Risk Management in Swimming Education. *International Journal of Aquatic Research and Education*: 8(2), Article 5.

Liitteet

Liite 1. Haastattelurunko

1. Taustatiedot

- Kerrotko hieman lapsesi iästä ja uimataidosta? Onko hän käynyt uimakoulussa tai saanut muuta vesiturvallisuusopetusta? Kenen järjestämää uimaopetusta on ollut?

2. Uimataidon merkitys

- Miten tärkeänä pidät uimataitoa lapsesi kehityksessä ja turvallisuudessa? Miksi?

3. Vesiturvallisuus

- Mitä vesipätevyys tarkoittaa mielestäsi?

Miten olet opettanut lapsellesi tähän liittyviä asioita?

4. Varhaiskasvatuksen rooli

- Miten näet varhaiskasvatuksen/esiopetuksen roolin lasten uimataidon ja vesipätevyyden opetuksessa?

- Mitä asioita toivoisit opettavan lapsillesi vesipätevyydestä ennen koulua? Onko jotain erityistä, mitä pidät tärkeänä?

5. Haasteet ja esteet

- Oletko kohdannut haasteita tai esteitä lapsesi uimataidon ja vesipätevyyden kehittämisessä? Jos kyllä, niin mitä ne ovat olleet?

6. Perheen rooli

- Miten perheesi tukee lapsesi uimataidon oppimista? Onko teillä tapoja, joilla vietätte aikaa vedessä yhdessä?

7. Kokemukset ja mielipiteet

- Onko sinulla henkilökohtaisia kokemuksia, jotka ovat vaikuttaneet näkemyksiisi uimataidosta ja vesiturvallisuudesta? Voisitko jakaa niitä?

8. Yhteistyö ja resurssit

- Miten voisimme parantaa yhteistyötä perheiden ja varhaiskasvatuksen välillä vesiturvallisuuden ja uimataidon opetuksessa? Onko sinulla ideoita tai ehdotuksia?

Liite 2. Informaatiokirje

Hei,

Kutsun sinut osallistumaan haastatteluun, joka käsittelee lasten vesipätevyyttä ja uimaan oppimista sekä esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen roolia näiden taitojen harjoittelussa sekä kodin ja varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen välistä yhteistyötä.

Uimataito on Suomessa tärkeä kansalaistaito. Tuoreet tutkimukset osoittavat kuitenkin lasten uimataidon heikentyneen, ja uudet suositukset (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto, 2025) painottavat, että uimaan oppiminen on pitkä polku, joka alkaa jo ennen kouluikää.

Tässä tutkimuksessa ei tarkastella vain uituja metrejä, vaan laajempaa vesipätevyyttä. Se tarkoittaa lapsen rohkeutta, kehohallintaa ja turvallista toimimista vedessä (Kuvio).

Tutkimuksessa haluan selvittää huoltajien näkemyksiä ja ajatuksia vesipätevyydestä ja uimaopetuksesta sekä perheen ja varhaiskasvatuksen yhteistyöstä ja rooleista näiden taitojen harjoittelussa.

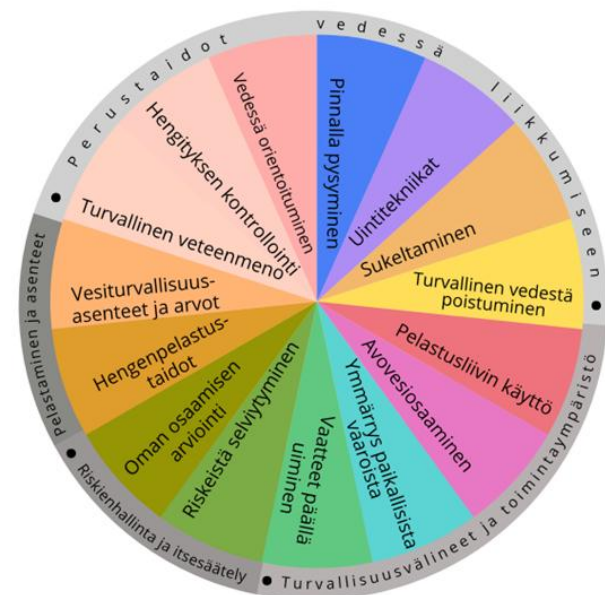
Haastattelu on luottamuksellinen ja kestää noin 30 minuuttia. Haastattelu

toteutetaan kevään 2026 aikana. Keskustelu aika ja paikka ovat sovittavissa yhteisesti. Keskustelu nauhoitetaan. Kaikki vastaukset käsitellään nimettöminä, eikä sinua tai lastasi voida tunnistaa valmiista tutkimuksesta. Tietoja säilytetään tutkimustulosten julkaisemiseen asti, jonka jälkeen aineisto ja henkilötiedot hävitetään tietoturvasääntöjen mukaisesti.

Osallistuminen on täysin vapaaehtoista ja voit keskeyttää sen missä vaiheessa tahansa sekä perua suostumuksesi tutkimukseen osallistumisesta.

Olen erittäin kiitollinen ajastasi ja avustasi tässä tärkeässä aiheessa!

Ystävällisin terveisin,

Anna Koukku

Turun avoin yliopisto/kasvatustiede

ankjar@utu.fi

+358 40 5934 289

Liite 3. Suostumuslomake

Tutkimus käsittelee lasten vesipätevyyttä ja uimaan oppimista sekä esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen roolia näiden taitojen harjoittelussa sekä kodin ja varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen välistä yhteistyötä.

Tutkimuksessa haluan selvittää huoltajien näkemyksiä ja ajatuksia vesipätevyydestä ja uimaopetuksesta sekä perheen ja varhaiskasvatuksen yhteistyöstä ja rooleista näiden taitojen harjoittelussa.

Haastattelu on luottamuksellinen ja kestää noin 30 minuuttia. Haastattelu toteutetaan kevään 2026 aikana. Keskustelu-aika ja paikka ovat sovittavissa yhteisesti. Keskustelu nauhoitetaan. Kaikki vastaukset käsitellään nimettöminä, eikä sinua tai lastasi voida tunnistaa valmiista tutkimuksesta.

Tietoja säilytetään tutkimustulosten julkaisemiseen asti, jonka jälkeen aineisto ja henkilötiedot hävitetään tietoturvallisesti. Osallistuminen on täysin vapaaehtoista ja voit keskeyttää sen missä vaiheessa tahansa sekä perua suostumuksesi tutkimukseen osallistumisesta.

Suostumus osallistua tieteelliseen tutkimukseen

Tutkimuksen nimi: Vesipätevyys varhaiskasvatuksessa

Tutkimuspaikka ja tutkimuksen toteuttaja: Salossa, Anna Koukku

Minua on pyydetty osallistumaan yllä mainittuun tutkimukseen.

Olen lukenut ja ymmärtänyt saamani tutkimustiedotteen ja tietosuojaselosteen. Ymmärrän, että tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista ja voin milloin tahansa syytä kertomatta keskeyttää osallistumiseni tutkimukseen tai peruuttaa antamani suostumuksen ilman kielteisiä seurauksia. Minusta keskeyttämiseen ja suostumuksen peruuttamiseen saakka kerättyjä tietoja käytetään osana tutkimusaineistoa.

Olen saanut riittävät tiedot tutkimuksesta ja henkilötietojeni käsittelystä. Minulla on ollut mahdollisuus esittää tutkijoille tarkentavia kysymyksiä. Allekirjoituksellani osoitan suostumukseni tutkimukseen osallistumiseen.

Suostun siihen, että haastatteluni voidaan äänittää tutkimustarkoitusta varten, mutta ne ovat tutkimustuloksissa ja julkaisuissa käsitelty niin, että minua ei voi niistä tunnistaa.

Kyllä   Ei

Vahvistus

Tutkimukseen osallistuvan:

Allekirjoitus, nimenselvennys ja päivämäärä

Yhteystiedot

Anna Koukku
Kaukvuorenkatu 3
24130 Salo
ankjar@utu.fi
+358 40 5934 289